

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-428/14

**DHL Express (Italy) Srl și DHL Global Forwarding (Italy) SpA
împotriva
Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato**

(cerere de decizie preliminară formulată de Consiglio di Stato)

„Trimitere preliminară — Politica în domeniul concurenței — Articolul 101 TFUE — Regulamentul (CE) nr. 1/2003 — Sectorul expedierilor internaționale de mărfuri — Autorități naționale de concurență — Valoarea juridică a instrumentelor rețelei europene de concurență — Modelul de program în materie de clemență al acestei rețele — Cerere de imunitate adresată Comisiei — Cerere simplificată de imunitate depusă la autoritățile naționale de concurență — Raportul dintre aceste două cereri”

Sumar – Hotărârea Curții (Camera a doua) din 20 ianuarie 2016

1. *Concurență — Normele Uniunii — Comunicări ale Comisiei privind cooperarea și privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului amenzilor*

Modelul de program în materie de clemență elaborat în cadrul rețelei europene de concurență (art. 101 TFUE și 102 TFUE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului; Comunicările 2004/C 101/03 și 2006/C 298/11 ale Comisiei)

2. *Concurență — Normele Uniunii — Comunicări ale Comisiei privind cooperarea și privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului amenzilor — Autonomie între programul de clemență al Uniunii și cele ale statelor membre — Obligația întreprinderilor în cauză de a adresa cereri de imunitate distincte, pe de o parte, Comisiei și, pe de altă parte, autorităților naționale competente*

(art. 101 TFUE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului)

3. *Concurență — Normele Uniunii — Comunicări ale Comisiei privind cooperarea și privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului amenzilor*

Modelul de program în materie de clemență elaborat în cadrul rețelei europene de concurență (art. 101 TFUE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului; Comunicările 2004/C 101/03 și 2006/C 298/11 ale Comisiei)

4. *Concurență — Normele Uniunii — Comunicări ale Comisiei privind cooperarea și privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului amenzilor*

Modelul de program în materie de clemență elaborat în cadrul rețelei europene de concurență (art. 101 TFUE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului; Comunicările 2004/C 101/03 și 2006/C 298/11 ale Comisiei)

1. Dispozițiile dreptului Uniunii Europene, în special articolul 101 TFUE și Regulamentul nr. 1/2003, trebuie interpretate în sensul că instrumentele adoptate în cadrul rețelei europene de concurență, în special modelul de program în materie de clemență al acestei rețele, nu au efect obligatoriu față de autoritățile naționale de concurență.

(a se vedea punctele 33, 35, 36, 42 și 44 și dispozitiv 1)

2. Autoritățile naționale de concurență sunt libere să adopte programe de clemență și fiecare dintre aceste programe este autonom nu numai față de celelalte programe naționale, ci și față de programul de clemență al Uniunii. Coexistența și autonomia ce caracterizează, astfel, relațiile existente între programul de clemență al Uniunii și cele ale statelor membre constituie expresia regimului de competențe paralele ale Comisiei și ale autorităților naționale de concurență instituit de Regulamentul nr. 1/2003.

Rezultă că, în cazul unei înțelegeri ale cărei efecte anticoncurențiale se pot produce în mai multe state membre și, prin urmare, pot determina intervenția unor diferite autorități naționale de concurență, precum și a Comisiei, întreprinderea care dorește să beneficieze de regimul de clemență în temeiul participării sale la înțelegerea în cauză are interesul de a adresa cereri de imunitate nu doar Comisiei, ci și autorităților naționale eventual competente pentru aplicarea articolului 101 TFUE.

Autonomia acestor cereri decurge în mod direct din faptul că nu există, la nivelul Uniunii, niciun sistem unic de autodenunț al întreprinderilor care participă la înțelegeri cu încălcarea articolului 101 TFUE. Pe de altă parte, această autonomie nu poate fi afectată de împrejurarea că diferitele cereri au ca obiect aceeași încălcare a dreptului concurenței.

(a se vedea punctele 57-60)

3. Dispozițiile dreptului Uniunii, în special articolul 101 TFUE și Regulamentul nr. 1/2003, trebuie interpretate în sensul că între cererea de imunitate pe care o întreprindere a adresat-o sau se pregătește să o adreseze Comisiei și cererea simplificată adresată unei autorități naționale de concurență pentru aceeași înțelegere nu există nicio legătură juridică care să oblige această autoritate să evalueze cererea simplificată în lumina cererii de imunitate. Împrejurarea că cererea simplificată reflectă sau nu reflectă în mod fidel conținutul cererii adresate Comisiei este, în această privință, lipsită de relevanță.

Astfel, o asemenea legătură juridică ar repune în discuție autonomia diferitor cereri și, în consecință, chiar rațiunea de a fi a sistemului cererilor simplificate. Acest sistem este întemeiat pe principiul potrivit căruia nu există, la nivelul Uniunii, o cerere de clemență unică sau o cerere principală adresată în paralel cu cereri accesorii, ci cereri de imunitate adresate Comisiei și cereri simplificate adresate autorităților naționale de concurență, a căror evaluare îi revine exclusiv autorității destinate a acestora.

Pe de altă parte, în cazul în care cererea simplificată adresată unei autorități naționale de concurență are un obiect material mai restrâns decât cel al cererii de imunitate adresate Comisiei, această autoritate națională nu este obligată să contacteze Comisia sau întreprinderea însăși pentru a verifica dacă această întreprindere a identificat exemple concrete de comportamente nelegale în sectorul pretins acoperit de această cerere de imunitate, dar nu și de cererea simplificată menționată. O asemenea obligație ar risca să atenueze datoria solicitanților de clemență de a coopera, care este unul dintre pilonii oricărui program de clemență. În aceste condiții, întreprinderii care solicită autorităților naționale de concurență beneficiul regimului de clemență îi revine sarcina de a se asigura că fiecare cerere pe care o adresează este lipsită de incertitudini în ceea ce privește întinderea sa.

(a se vedea punctele 61, 63, 64 și 67 și dispozitiv 2)

4. Dispozițiile dreptului Uniunii, în special articolul 101 TFUE și Regulamentul nr. 1/2003, trebuie să fie interpretate în sensul că nu se opun ca o autoritate națională de concurență să accepte, în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, o cerere simplificată de imunitate a unei întreprinderi care nu a prezentat Comisiei o cerere de imunitate totală, ci o cerere de reducere a amenzii.

În această privință, faptul că modelul de program în materie de clemență al rețelei europene de concurență (REC) nu prevede în mod expres, într-un caz determinat, posibilitatea ca întreprinderile care au adresat Comisiei o cerere de reducere a amenzii să depună la autoritățile naționale de concurență o cerere simplificată de imunitate nu poate fi interpretat în sensul că se opune ca aceste autorități să accepte, în toate cazurile, o asemenea cerere simplificată. Astfel, efectul acestei lipse a caracterului obligatoriu a modelului de program al REC față de autoritățile naționale de concurență este, pe de o parte, că nu obligă statele membre să includă în regimurile lor de clemență dispozițiile modelului de program în materie de clemență al REC și, pe de altă parte, că nici nu le interzice să adopte, la nivel național, reguli care nu există în acest model de program sau care derogă de la el, cu condiția ca această competență să fie exercitată cu respectarea dreptului Uniunii, în special a articolului 101 TFUE și a Regulamentului nr. 1/2003. În această privință, aplicarea efectivă a articolului 101 TFUE nu se opune unui regim național de clemență care permite acceptarea unei cereri simplificate de imunitate formulate de o întreprindere care nu a adresat Comisiei o cerere de imunitate totală.

În aceste condiții, nu este exclus ca o întreprindere care nu a adresat prima Comisiei o cerere de imunitate și care, în consecință, nu poate beneficia decât de o reducere a amenzii să poată, prin depunerea unei cereri simplificate de imunitate, să fie prima care informează autoritatea națională de concurență cu privire la existența înțelegerii în cauză. Într-o astfel de situație, în cazul în care Comisia nu și-ar continua ancheta cu privire la aceleași fapte ca cele care au fost denunțate autorității naționale, întreprinderii în cauză i s-ar putea acorda imunitate totală, în temeiul regimului național de clemență.

(a se vedea punctele 76, 77, 80, 83 și 84 și dispozitiv 3)